



12.03.2015, Брюссель

Муратбек Кетебаєв покинув Іспанію і повернувся до Польщі. Іспанія відхилила запит про екстрадицію, направлений Казахстаном

11.03.2015 Муратбек Кетебаєв покинув Іспанію і повернувся до Польщі, де в грудні 2013 р. йому було надано статус біженця. Таким чином закінчилася спроба екстрадиції відомого дисидента з Іспанії до Казахстану, розпочата режимом Нурсултана Назарбаєва.

«Я дуже щасливий, що іспанське Міністерство юстиції вирішило припинити справу і не відправляти запит про екстрадицію до суду», – сказав після отримання рішення Муратбек Кетебаєв. «Я був упевнений в тому, що Іспанія прийме позитивне для мене рішення. Разом з попереднім, що забезпечує захист Олександрову Павлову, це чіткий знак, що іспанському суспільству і ЗМІ відкрилося справжнє обличчя казахстанського режиму. Зараз ми повинні боротися за прийняття такого ж рішення у Франції, щоб забезпечити Мухтару Аблязову захист від Назарбаєва та його близького союзника – Путіна», – додав він.

28.12.2014 Кетебаєв був арештований в Іспанії на підставі «червоного повідомлення» Інтерполу, того ж, яке стало підставою його короткочасного затримання у Польщі в червні 2013 року (польська влада одразу ж встановила політичний характер його переслідування та надала йому статус біженця). Іспанський суд спочатку не взяв до уваги факт наявності у Кетебаєва «женецького паспорта». Кетебаєв як «особа, яка стверджує, що є біженцем», потрапив до в'язниці «Soto de Real» під Мадридом.

«Червоне повідомлення» вказувало на його відповідальність за нагнітання соціальної напруги в м. Жанаозені у 2011 році. Кетебаєв дійсно підтримував нафтовиків-протестувальників, які виступили проти умов праці та свавілля влади. Страйк був жорстоко придушений 16.12.2011, і внаслідок цих драматичних подій влада Казахстану розпочала кампанію по боротьбі з політичною опозицією та незалежними ЗМІ, яка триває дотепер.

15.01.2015 після втручання посольства Республіки Польща в Мадриді, суд прийняв рішення відпустити Кетебаєва під заставу і дозволив відповідати перед судом, не будучи попередньо заарештованим.

Влада Казахстану найняла іспанських юристів, які мали підтримувати обвинувачення під час очікуваного процесу. Казахстан надав документацію щодо звинувачень, що висувуються місцевою прокуратурою у порушених проти нього справах від 07.07.2009, № 09751701710008, і від 02.08.2010, № 10755170710045. На відміну від «червоного повідомлення», в них немає згадок про події в Жанаозені, – справа про страйк розглядається в Іспанії як політична і не має шансів на слухання в суді.

В документах містяться звинувачення у злочинах за ст. 28 ч. 5, 176 ч. 3, п. А, б КК Республіки Казахстан (співучасть при багаторазовому привласненні майна у великих розмірах, зловживання владою та участь у злочинній групі), а також за ст. 325 ч. 2 КК Республіки Казахстан – підrobка офіційних документів групою осіб, що діють за попередньою змовою. Згідно з пропонованими звинуваченнями, у 2010 р. Кетебаєв нібито став власником підробленого паспорта, а в 2005-2009 рр. внаслідок участі в діяльності «організованої

злочинної групи» під керівництвом Аблязова сприяв виведенню з БТА Банку 5 мільярдів доларів та в лютому-березні 2009 р. допоміг організувати виїзд розшукуваних співробітників БТА Банку з Казахстану до Киргизії та Росії.

Після отримання документів з Казахстану, Міністерство юстиції, встановивши політичне підґрунтя переслідування Кетебаєва і невідповідність можливої екстрадиції Женевській конвенції 1951 р. (принцип non-refoulement), вирішило не направляти справу до суду і закрити її до початку процесу. Водночас за його поданням прізвище Кетебаєва було видалено з іспанської бази даних осіб, що розшукуються Інтерполом. 09.03.2015 Кетебаєву повернули паспорт, а 11.03.2015 він повернувся до Польщі.

Фундація «Відкритий Діалог» із задоволенням сприймає рішення влади Іспанії. Після рішення у справі Олександра Павлова – це ще один знак, що іспанська держава стала на бік дотримання прав людини і залишається вірною тим цінностям, які є базовими у Європі.

Водночас Фундація звертається до влади Франції, яка має прийняти рішення про екстрадицію Мухтара Аблязова до Росії чи України, з тим, щоб вона взяла до уваги рішення інших країн-членів ЄС, в тому числі останні, прийняті Іспанією, які захищають біженців з Казахстану, обвинувачених разом з Мухтаром Аблязовим. Ці держави своїми рішеннями підкреслюють політичний характер висунутих звинувачень, а також ризики, пов'язані з можливою екстрадицією біженців до Казахстану, Росії чи України.

Крім того, необхідно звернути увагу на той факт, що влада Казахстану регулярно висуває неправдиві та безпідставні звинувачення, при їх формуванні аналізуючи, що саме може здобути більшу міжнародну довіру. У зв'язку з вищенаведеною інформацією, закликаємо владу Франції звернути увагу на цей факт, а також на інформацію, опубліковану в міжнародних ЗМІ, яка чітко вказує на те, що справа проти Аблязова в Росії і Україні була сфабрикована і підготовлена Казахстаном.